

Kırım Kongo Kanamalı Ateşi Korunma Yöntemleri

Enfeksiyon Kontrol Kurulu

Tanım

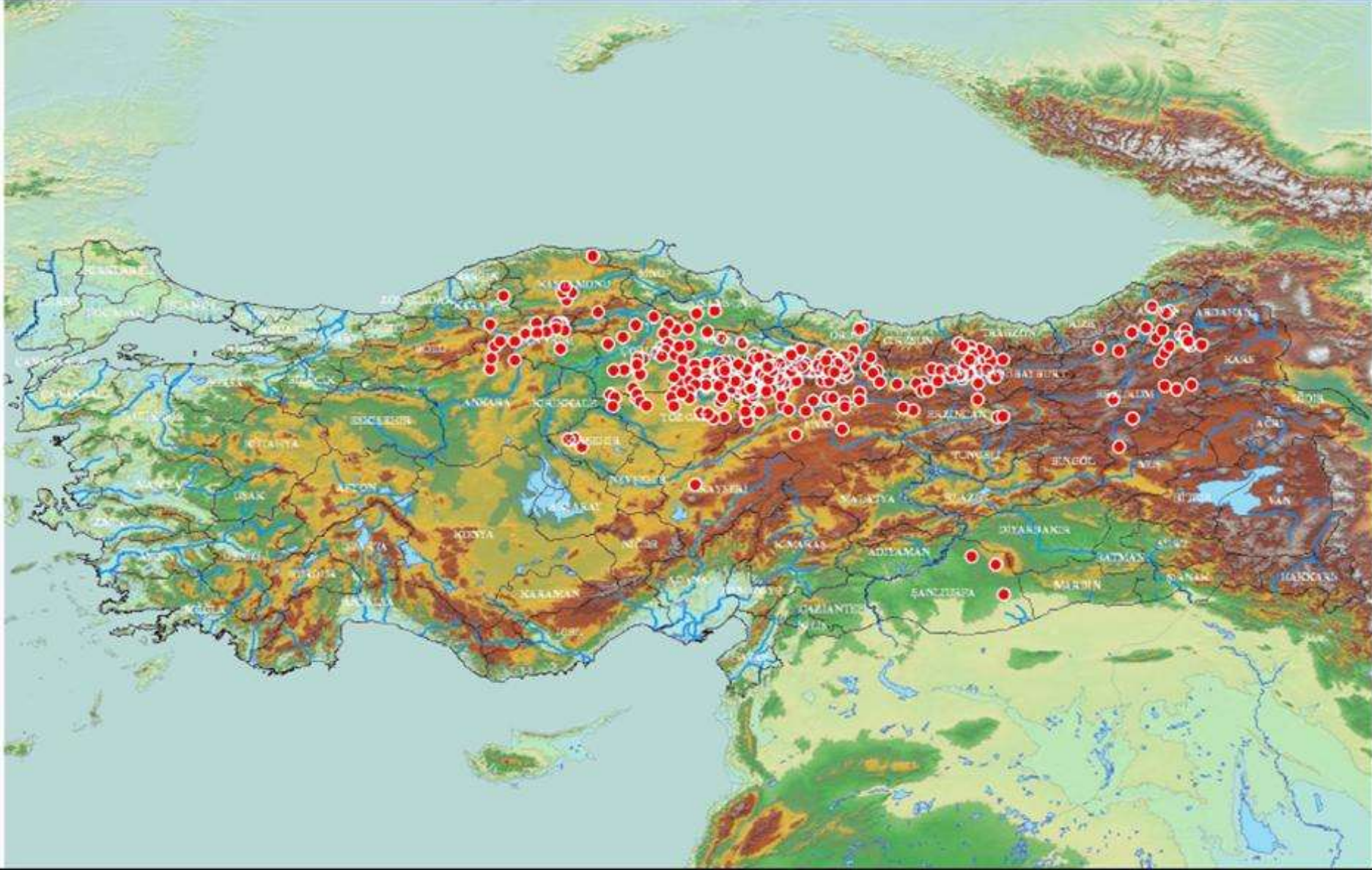

- Kırım-Kongo kanamalı ateşi (KKKA)
  - kenelerle bulaşır
  - ateş ve kanamalarla seyreder
  - hastane içi yayılım
  - akut, ciddi seyirli bir viral kanamalı ateş

Türkiye'de KKKA Olgularının Görüldüğü Bölgeler

Etken-Bulařma

Bulařma

- Kene ısırığı
- Enfekte hayvan ya da insanların
  - Kan, vücut sıvıları ya da diğer enfekte dokuları ile direkt temas yolu ile bulaşır
  - Solunum yolu ile bulařabilir

Hastane İçi Yayılımının Önlenmesi

- Personel eğitimi
- Viral hemorajik ateşlere özgü bariyer önlemleri
- Hasta izolasyonu
- Personel koruyucu ekipman
- Temizlik, çevre ve alet dezenfeksiyonu
- Yatak takımları ve çamaşırlar
- Atık ve çıkartılar
- Laboratuvar örnekleri
- Ölüm ve gömme işlemleri
- Yaralanma durumunda yapılacaklar

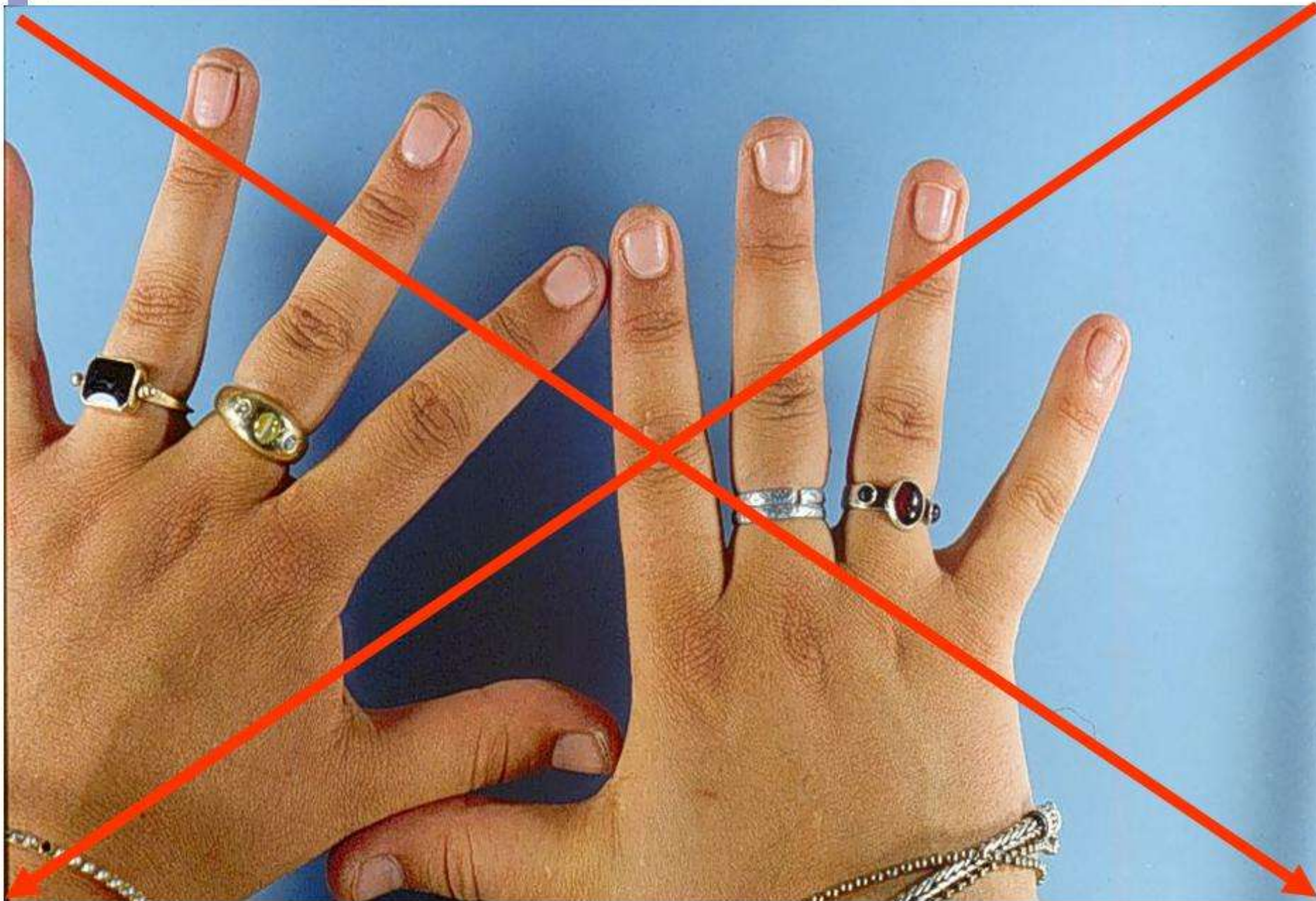
EL YIKAMA

Hijyenik El Yıkama

- Ellerde gözle görünür kir, kan veya sekresyon bulaşı var ise eller su ve sabunla yıkanmalıdır, diğer durumlarda alkol bazlı el dezenfektanları ile ovalama yeterlidir.

Hijyenik El Yıkama

- Hastaya temas öncesi,
- Hastaya temas sonrası (ateş, nabız, tansiyon ölçümleri sonrası, hastayı taşıma sonrası)
- Eldiven giymeden önce ve çıkardıktan sonra
- Üriner kateter, periferik venöz kateter veya diğer invaziv aletlerin uygulanması öncesinde
- Vücut sıvıları, mukoz membranlar, bütünlüğü bozulmuş deriye temas sonrası ve yara bakımı sonrası
- Hasta bakımı sırasında kontamine bölgeden temiz bölgeye geçerken
- Hasta yakınında bulunan malzemelere temas sonrası

Hijyenik El Ovalama

- ☐ Eller görünür biçimde kirli veya vücut sıvılarıyla bulaş söz konusu ise antiseptikli sabunla yada sabunla yıkanmalı
- ☐ Eller görünür biçimde bulaşık değilse alkol bazlı bir solüsyonla eller ovulmalı

İzolasyon Önlemleri

Standart Önlemler

- Hastanın tanısı ve olası enfeksiyon durumuna bakılmadan
- Ter hariç tüm vücut sıvıları ,kan, bütünlüğü bozulmuş deri ve mukoz membranlarla temas söz konusu olduğunda uygulanması gerekli

Standart Önlemler

- Hastaya temas öncesi ve sonrası eller yıkanmalı
- Sağlık personeli kan ve vücut sıvıları ile temas durumunda; eldiven, maske ve koruyucu önlük giymeli
- Eldiven çıkartıldıktan sonra eller yıkanmalı
- İğneler hiçbir zaman kılıfına geçirilmemeli, ucu bükülmemeli, sarı, delinmeye dirençli kutular içine atılmalı
- Kan veya kanlı sıvılar ile kirlenen çarşaflar ve diğer materyaller özel torbalar içinde uzaklaştırılmalı
- Eksüdatif deri lezyonu olan sağlık personeli iyileşene kadar doğrudan hasta bakımı veya araç-gereç bakımı ile ilgilenmemeli

Temas İzolasyonu

- Standart önlemlere ek olarak
- Hasta yerleştirme → özel oda
- El yıkama ve eldiven → mutlak
- Koruyucu önlük → mutlak
- Hasta nakli → gerekliyse gideceği üniteye haber vererek ve hastaya cerrahi maske takarak
- Hasta bakım aletleri → tek kullanımlık, dezenfeksiyon

Solunum İzolasyonu

- Standart önlemlere ek olarak
- Hasta yerleştirme → özel oda
- Maske kullanımı → N 95
- Hasta nakli → gerekliyse hastaya cerrahi maske

Personel Koruyucu Ekipman

- Eldiven
- Maske (N95)
- Gözlük
- Yüz koruyucu
- Önlük

Koruyucu Ekipman Giyme Sırası

- Önlük
- Maske N-95
- Gözlük veya yüz koruyucu
- Eldiven

Koruyucu Ekipman Çıkarma Sırası

- Eldiven
- Gözlük ve yüz koruyucu
- Maske N-95
- Önlük

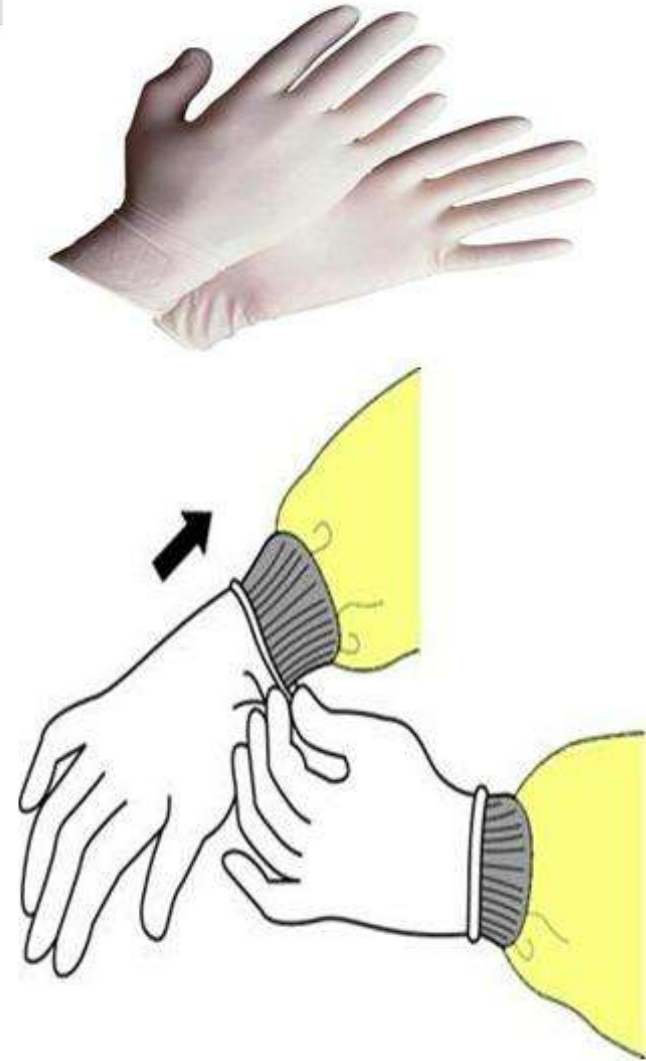
Personel Koruyucu Ekipmanları Kimler Kullanmalı

- Hastaya bakım veren tüm sağlık personeli
- Temizlik personeli
- Laboratuvar personeli
- Tibbi atık personeli
- Aile bireyleri
- Cenazeyi ile uđrařanlar

Eldiven Giyilirken

- Eller yıkanmalı
- Uygun tip ve ebattaki eldiven seçilmeli
- Eller eldivene sokulmalı
- Koruyucu önlüğün kolları eldivenin içine yerleştirilmeli
- Tek kullanımlık eldivenler asla yıkanmamalı, dezenfekte edilmemeli

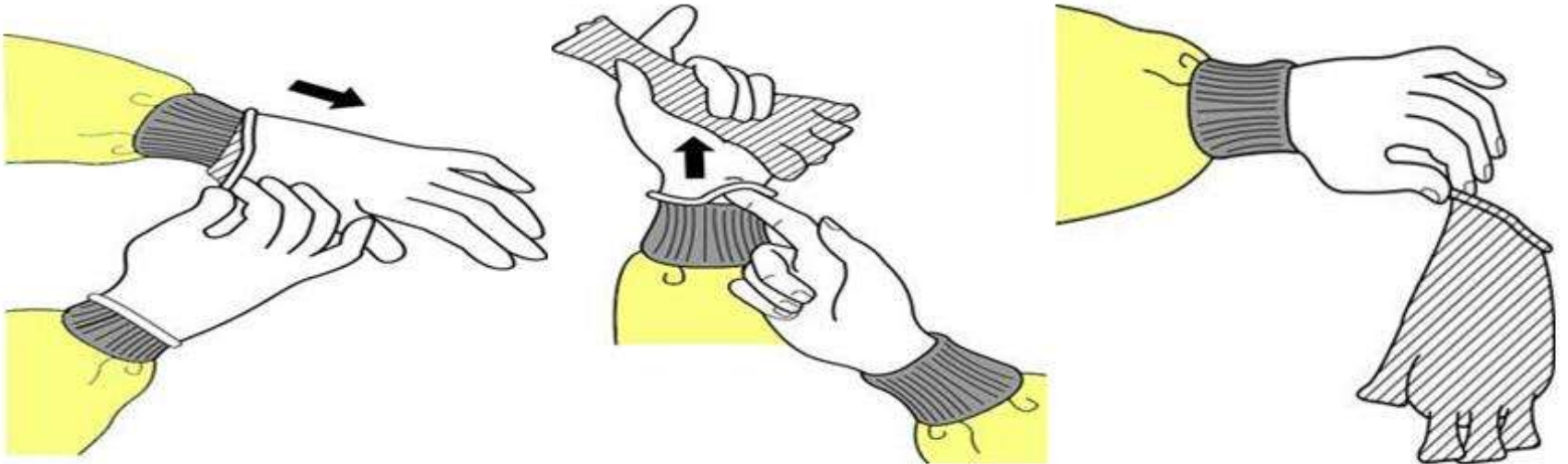

Eldiveni Çıkarırken

- Eldivenin dış yüzeyinden tutarak elin üzerinden kaydırılarak iç yüzeyi dışa gelecek şekilde çıkarılmalı
- Eldivenli elin içine alınıp tutulmalı
- Eldivensiz elimizin parmağını eldivenli elin bilek kısmından eldivenin altına gelecek şekilde sokarak, her iki eldiven içiçe gelecek şekilde çıkarılmalı
- Tıbbi atık poşetine atılmalı
- El hijyeni sağlanmalı

Maske Kullanırken Bilmemiz Gerekenler !!!

- Maske yüze tam oturmalı, açıklık kalmamalı
- Yıkanmamalı veya dezenfekte edilmemeli
- Başkası ile paylaşılmamalı
- Maske sekresyon ile kirlendi ise koruyuculuk özelliğini kaybetmiştir, hemen değiştirilmeli

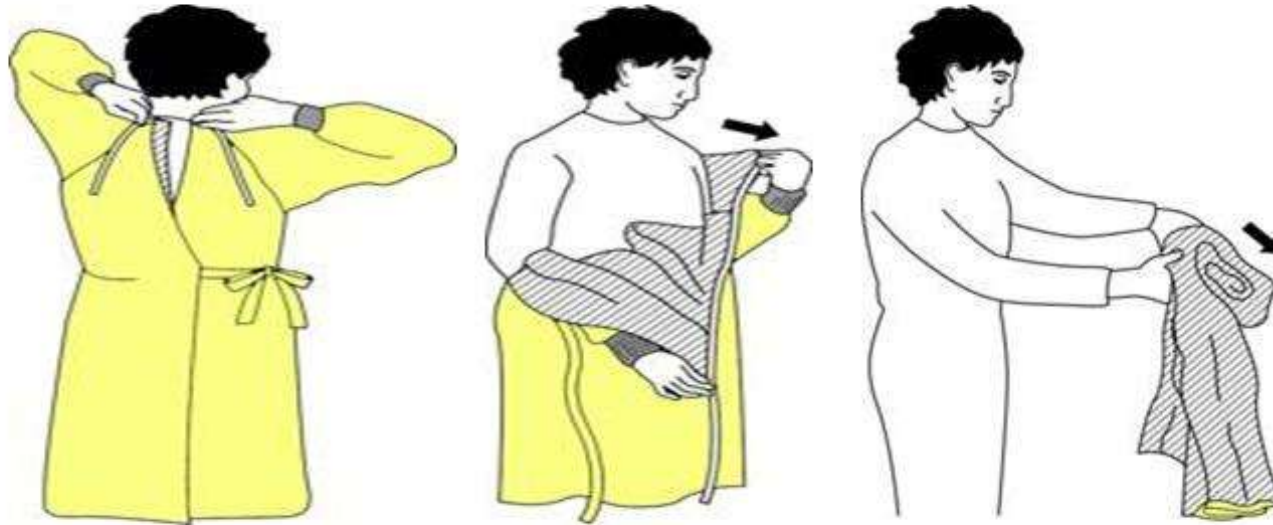
Önlük Nasıl Giyilmeli

- Uygun ebat ve cins seçilmeli
- Arkası açılarak, kollar geçirilmeli
- Boyun ve belden bağlanmalı
- Eğer önlük küçük ise; birinci önlük önden, ikincisi arkadan giyilmeli

Önlük Nasıl Çıkarılmalı

- Bağlar çözülmeli
- Boyun ve omuzdan uzaklaştırılarak
- Kontamine kısım içe gelecek şekilde katlanarak atılmalı

Gözlük ve Yüz Koruyucular Hakkında Bilmemiz Gerekenler

- Sıçrama olasılığının yüksek olduğu durumlarda, yüzü tamamen örten yüz koruyucular tercih edilmeli
- Yüz koruyucu yüzün her tarafını çene altı ve alınıda kapsamalı
- Gözlük gözün her tarafını ve üzerini tamamen kapatmalı
- Kişisel gözlüğün koruyucu gözlüğün yerine geçmediği bilinmeli
- Gözlük su ve sabunla temizlenmeli %70 lik alkolle dezenfekte edilmeli

Yüz Koruyucu ve Gözlük Nasıl Takılmalı

- Gözlük gözün üzerine yerleştirilmeli ya kulak veya bantla kafaya sabitlenmeli
- Yüz koruyucu yüzün tamamını kapladıktan sonra bantla kafa arkasına sabitlenmeli

Yüz Koruyucu ve Gözlük Nasıl Çıkarılmalı

- Gözlük kulak bölgesine yakın yerden eldivensiz ellerle tutulup çıkarılmalı

- Yüz koruyucu bant gevşetilerek yüzden uzaklaştırılmalı

Personel koruyucu ekipmanlar çıkartıldıktan sonra mutlaka el hijyeni sağlanmalı

Tıbbi Malzemeler Temizlik, Dezenfeksiyon

- Bu hastalar tek kişilik odada yatmalı
- Tıbbi aletler tek kullanımlık olmalı yada bu odaya ait olmalı, başka hastalara dezenfekte veya steril edilmeden kullanılmamalı
- Hastanın odasındaki tüm çöpler odadan çıkmadan enfekte atık torbasına, delici kesici aletler ise delinmeye dirençli sarı kutulara atılmalı

Tıbbi Malzemeler Temizlik, Dezenfeksiyon

- Hasta taşımada kullanılan sedyeler mutlaka dezenfekte edilmeli
- Dezenfeksiyonda bulaş varsa 1/10 oranında çamaşır suyu, yoksa 1/100 oranında çamaşır suyu kullanılması uygun

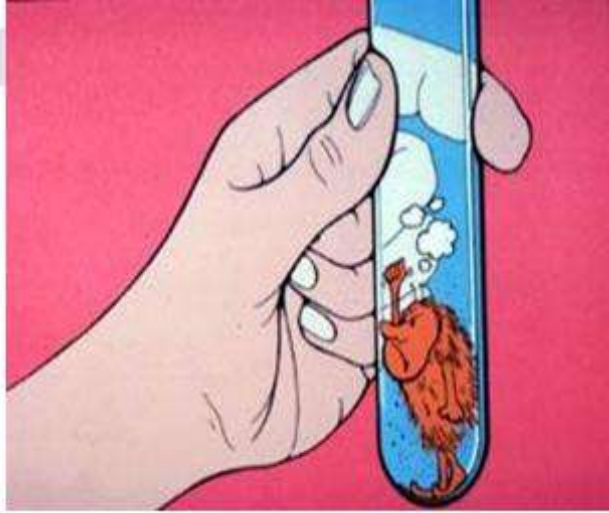
Yatak Takımları ve amaşırlar

- Yatakları plastik kılıfla kaplanmalı
- Yatak takımları su geçirmez paketlerle çamaşırhaneye gönderilmeli
- 1:100'lük çamaşır suyu solusyonunda 30 dakika bekletilerek dekontamine edilmeli
- Hasta taburcu olduktan sonra hastanın yatağına geçirilen plastik çarşaf da değiştirilmeli veya 1/100 konsantrasyonda çamaşır suyu ile dezenfekte edildikten sonra yeniden kullanılmalı
- Yatak kirlenmişse 1/10'luk çamaşır suyu ile iyice yıkanıp durulanmalı, günlerce kuruması sağlanıp sonra yeniden kullanılmalı
- Hastaların ve personelin kullandığı disposable çamaşır, çarşaf, önlük ve eldiven gibi materyeller çift torbaya konmalı, dışarıdaki torba dezenfekte edilmeli

Atık ve Çıkarlılar

- Vücut sıvıları ve çıkarlılar
  - Tuvalete direkt olarak veya 1/10'luk çamaşır suyunda 5 dakika bekletilip dekontamine edildikten sonra dökülebilir sorasında tuvalet mutlaka dezenfekte edilmeli
- Kontamine katı atıklar tıbbi atık poşetine atılmalı sızdırmamazlığın sağlana bilmesi için çift torba kullanılmalı
- Kan vb. bulaştırma ihtimali yüksek materyalin yer ve yüzeylere dökülmesi durumunda:
  - 1/10'luk çamaşır suyu dökülerek en az 15 dakika bekletilmeli
  - 1/100'lük çamaşır suyu ile ıslatılmış bezle (veya paspasla) silinmeli

Laboratuar Örnekleri

- Örnekler toplanırken ve tanı için yollanırken üniversal korunma önlemleri alınmalı
- Klinik örneklerin referans laboratuvarlara gönderilirken iç içe üç katlı paket
- Laboratuar personeli bilgilendirilmeli
- Klinik örnekler için biyogüvenlik düzeyi 3 Virüs izolasyonu için biyogüvenlik düzeyi 4 olmalı
- Hasta serumları test edilmeden önce polietilen glikol p-tert-oktilfenil eter (Triton (R) X-100) ile 1 saat inaktivasyon yapılmalı
- Otomatik analizörlerin dezenfeksiyonunda üretici tarafından önerilen dezenfektanlar ya da 1:100 dilüsyonda çamaşır suyu kullanılmalı

Ölüm ve Gömme İşlemleri

- Koruyucu giysi olmaksızın dokunulmamalı
- Vücut sızdırmayan bir materyal ile sarılmalı ve mühürlenmelidir
- Sızdırmalara karşın 1/10 çamaşır suyu ile spreylenelemeli
- Ceset torbası kullanılmalı, torba aynı şekilde spreylenelemeli
- Torba bulunamazsa vücut 1/10'luk çamaşır suyu ile ıslatılmış bezlerle sarılmalı

Yaralanma Durumunda Yapılacaklar

- % 70'lik alkol solüsyonu 20-30 saniye uygulanmalı
- Su ve sabunla yıkanmalı
- 20-30 saniye hızla akan suyun altında tutulmalı
- Enfeksiyon hastalıkları polikliniğine başvurulmalı
- Ateşi günde iki kez izlenmeli, 38.3 °C ve üzerine çıkması durumunda takibe alınmalı

Teşekkürler....